

ארץ שמתכפלת

חמישה שירים

מגרמנית: אהוד אלכסנדר אבנר

יאן וגנר הוא משורר, מתרגם ומסאי. הוא נולד בהמבורג בשנת 1971 וחי בברלין. עד כה ראו אור שבעה קובצי שירה פרי עטו ושני ספרי מסות. וגנר מרבה לתרגם שירה בת־זמננו מאנגלית לגרמנית, ועם המשוררים שתרגם מיצירותיהם נמנים סיימון ארמיטאז', ג'יימס טייט וצ'רלס סימיק. ב־2015 הוענק לו פרס יריד הספרים בלייפציג וב־2017 פרס ביכנר, היוקרתי שבפרסי הספרות בגרמניה.

ב־2016 כינס וגנר מבחר מקיף משיריו בספר "דיוקן עצמי עם נחיל דבורים". חמשת השירים המובאים כאן לקוחים כולם מספר זה — ואף על פי שאינם מבחר מייצג, דומה שבכל זאת יש בהם כדי לשרטט שרטוט גס של אחדים ממאפייני שירתו, שירה שצורות מסורתיות וחרוז חופשי, Dinggedichte ("שירי דברים" נוסח רילקה), הייקו ובלוז דברים בה בכפיפה אחת.

בלוז באוגוסט

לקווין יאנג

כְּמָה רִיק אוֹגוסְט, הַחֲדָרִים מְלֵאִים
שְׁעוֹנִים הַמְפַּגְרִים כָּלֶם:
כְּמָה רִיק אוֹגוסְט.
הָרוּחַ בָּא בְּחִלּוֹנֵי וּמִמִּשֵּׁשׁ
עֲצִיץ, מִצִּיץ – דְּמָמָה בְּכָל – וְנֶעְלָם.

מָה רְחוֹק אוֹגוסְט, מִפָּרֶשׁ כָּחַל
שְׁבִשְׁמִים עוֹד אֶתְמוֹל מִשָּׁל:
מָה רְחוֹק אוֹגוסְט.
וְצִפְיָה שְׁמֵתֶבֶת הַדָּאָר
יִפְרַח מִכְתָּב, יוֹנָה מִבִּשְׁרֶת: יִבְשָׁה.

מָה שָּׁחַר אוֹגוסְט, פָּנִים עוֹמְדוֹת עַל
מִשְׁמֵר הַמִּכְתָּבָה וְהֵן לוֹיֵן לָבֵן:
מָה שָּׁחַר אוֹגוסְט.
וּבְחֻצוֹת הַלַּיְלָה מִבְּרִיחוֹת
הַמוֹנִיּוֹת אֶת מְטִילֵי-זֶהָבֵן.

מדוזה

עֵין בַּת-בְּלִי-שִׁבְעַה,
בְּרִיָּה פְּשׁוּטָה שְׁבִפְשׁוּטוֹת –
מֵאִית אַחַת בְּלֶבֶד מִבְּדִילָה בִּינָה וּבִין
כָּל הָאוֹפֶף אוֹתָהּ.

הוֹסִיפִי וְהִבְקִיעִי
אֶל מְצוֹלוֹת אֵין-חֶקֶר: עֲדֵשָׁה קְמוּרָה
שְׁלֵטְשׁוּהָ זֶרְמִי יָם וּמִשְׁבְּרָיו; זְכוּכִית
שָׁאֵת הָאוֹקֵינוֹס מְגֻדֶּלֶת.

תנור יפני בצפון

ליאן קולוויץ*

1.	קריאת תרגול
מסמיקה שמי שחר: פי
התנור נפער.	5.	בעד הגדרות
בצד הדרך: תרועת
זהב הלפתית.***	9.	חבילות חציר
צורות לגלים. ארץ
שמתכפתרת.
2.	זרעים בשדה –
קפיצים. שמש קוטמת
את פתיל כחל הכפור.	6.	גולשים תמיד על
מגלשי בואתם:
רצי-המים.***	10.	אנפה בלי-ניד –
זיק שריון שהניחו
ידי סמוראי.
3.	פרחים על פרחים:
פרפרים הצונחים על
כרי האחו.	7.	שדות חטה פורשים
את הים על הארץ.
טרקטור טובע.	11.	אוזי-הבר
מפחמים אפק. אפר
שעף דרומה.
4.	אגם בירק-
עמק. אפוס-דפניות**
שנשכח מלב.	8.	משב קל בבוא
סתו די בו ללבות את
פרי ורדי-הבר.	12.	קפואה ונקשה
הארץ. פסיעותינו
חותם בשלג.

* יאן קולוויץ הוא קדר-אומן החי בצפון גרמניה. עיקר פרסומו בא לו משימושו באנגזמה – תנור יפני מסורתי לשרפת כלי-חרס.
** דפניות – סוג של סרטנים זעירים.
*** לפתית – צמח בר בעל פרחים צהובים.
**** רצי-מים – סוג של פשפשים החיים על פני המים. רגליהם משמשות לחתירה.

אדם שהולך ברגל מיד מעורר את חשד הבריות.

בתי העץ כחלים ואפרים,
מתחממים בשמש.
סוללת צרצרים נסורה מתמתן

ושמים שרק את עצמם לשוק ידעו.
הנה מרחפים להם עלי שלכת ראשונים
וצונחים כגילי ספריה שאי-שם עולה באש.

בעוד שבועות אחדים, ואולי ימים,
יבוא החרף ויטיח את סופות שלגיו
בזוגיות הללו הדקות מן הדקות.

בצפון הימות הגדולות משתרעות,
והרוח עוברת ושטה עד צילה.

מסבאות בעיירה נידחת

מאחורי הדלפק שמול הדלת
תמונה ממסגרת של קבוצת הכדורגל:
גבורים מחיכים – את המסמרים המחלידים
שבגב חלצותיהם אין פניהם מסגירות.